

Naalakkersuisut Inatsisartut suleriaasianni § 32 naapertorlugu matumuuna aalajangiiffigisassatut siunnersummiq saqqummiussipput:

Qitornavissiartaartarneq pillugu inatsisip allanngortinneqarnera pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilersinnejnarnera pillugu peqqussutip kiisalu meeqqat illorsorneqarnerat pillugu aamma nunani tamani qitornavissiartaartarnerit eqqarsaatigalugit suleqatigiinneq pillugu Haagimi nunat tamalaat isumaqatigiissutaata 29. maj 1993-imeersup atuutilersinnejnarnerata Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanit akuerineqarnissaanik aalajangiiffigisassatut siunnersuut.

(Naalakkersuisut siulittaasuat)

Tunngavilersuutit

Qitornavissiartaartarneq pillugu inatsit nr. 279, 7. juni 1972-imeersoq Kalaallit Nunaannut atuuttinneqalerpoq 1. marts 1976 peqqussutip nr. 63-ip 26. februar 1976-imeersup atuutilerneratigut. Tamatuma kingorna Danmarkip arlaleriarluni qitornavissiartaartarneq pillugu inatsit allanngortippaa. Kalaallit Nunaata qitornavissiartaartarnermut inatsit 1976-ip kingorna allanngortinngilaa.

Peqqussummut siunnersuutip kingunerissavaa, qitornavissiartaartarnermut inatsimmik allannguinerit assigiinngitsut pillugit inatsisit Kalaallit Nunaanni atuutilernissaat, allannguinerit Kalaallit Nunaannut immikkut pingaarutillit ilanngullugit. Peqqussutikkut aamma Kalaallit Nunaannit anguneqassaaq, Savalimmiuni Danmarkimilu qitornavissiartaartarnermut inatsisinut assingunerusumik naleqqussaaneq.

Qitornavissiartaartarnermut inatsisip nutarternissaanut pisariaqartitsinermi aamma peqqutaasut ilagaat nunat tamat 1993-imi isumaqatigiissutaat, Haagerkonventionimik taaneqartartup Danmarkimilu 1. november 1997-imi atuutilertinneqarnera. Konventioni naalagaaffiit akornaminni qitornavissiartaartarnermi pingaaruteqarpoq aamma peqqussutip atuutilertinneqarneranut ilanngullugu taanna atuutilertinneqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

Inatsisinut atortitsinermut ministeriaqarfiup peqqussummut missingersuusiaa eqikkaanertalik, taassuma ataani meeqqat illorsorneqarnerat pillugu Haagerkonventioni 29. maj 1993-imeersoq aamma nalagaaffiit akornaminni qitornavissiartaartoqartarneq eqqarsaatigalugu suleqatigiittarneq, nassiunneqarput.

Peqqussummi immikkoortunut pingarernut missingersuusiat:

Qitornavissiartaaarneq pillugu siunnersuisoqatigiiffik

Kalaallit Nunaannut tunngasunik siunnersuisoqatigiiffimmik pilersitsisoqassaaq, taassuma ilaasortassai sinniisutitassaalu inatsiseqarnermut atortitsinermut ministerimit toqqarneqassapput.

Siunnersuisoqatigiiffik oqaaseqaateqartassaaq, qitornavissiartaarniarluni qinnuteqaateqartoq qitarnavissiartaarsinnaasutut akuerineqarsinnaanera pillugu Naalagaaffiup Sinniisaata aalajangiinerinut atugassaanik. Tassunga atatillugu Naalagaaffiup Sinniisaatilaatigut qinnuteqaateqartup atugai pillugit paassisutissanik pissarsiniartassaaq, taakku siunnersuisoqatigiit oqaaseqaasiaannut tunngavittut atorneqartassapput.

Qitornavissiartaartarneq pillugu ataatsimiititaq

Qitornavissiartaartarneq pillugu ataatsimiititap siulittaasua ilaasortaalu aalajangersimasumik amerlassusillit inatsiseqarnermut atortitsinermut ministerip toqqartassavai.

Qitornavissiartaartarneq pillugu ataatsimiititap ilaatigut nakkutigissavai Naalagaaffiup Sinniisuititaata siunnersuisoqatigiillu akuersissutinik suliaqartarnerat. Naalagaaffiup Sinniisuititaata suliat qitornavissiartaartussatut akuersissutai Qitornavissiartaartarneq pillugu ataatsimiititamut suliassan-ngortinneqarsinnaapput. Qitornavissiartaartarneq pillugu ataatsimiititattaaq suliassat maalaarutaanngitsut allat sularinerini soorlu inuit immikkut ilisimasallit imaluunniit ataatsimiititami sularineqartuni apeqqutinut soqutigisallit aggeqqusinnaavai. Qitornavissiartaartarneq pillugu ataatsimiititap Danmarkimi assinginik suliaqartup Kalaallit Nunaanuttaaq tunngasut sularisarpai.

Qitornavissiartaarsinnaasutut akuerineqarneq

Peqqusummut missingersuummi inatsisinut atortitsinermut ministeri pisinnaatinneqarpoq qitornavissiartaarnissamut akuersissutini malittarisassanik aalajangersaanissamut. Qallunaat peqqussutaat qitornavissiartaartussamut soorlu tarnikkut timikkullu peqqissusaanut piumasaqaatitaqarpoq. Piumasaqaatit taakku Kalaallit Nunaanni qitornavissiartaartarnermi ullumikkut piumasaqaatinut assigiippu. Allaffissornikkut najoqqtassiap assinga Kalaallit Nunaannut attuussussanngortinneqassaaq peqqussutip atuutilertinneqarneranut ilutigitillugu.

Qitornavissiartaarnerup atorunnaarsinneqartarnera

Inatsisinut atortitsinermut ministeri eqqartuussiviulluunniit qitornavissiartaarineqartumiit qinnuvigineqarneq tunngavigalugu aalajangiisinjaavoq, pineqartup inatsisitigut ilaqtarismasani uterfigeqqissinnaagai, angajoqqaaviusut akuersisimappata. Qitornavissiartaartarnermut inatsit maanna atuuttoq naapertorlugu qitornavissiartaarnerup atorunnaarsinneqartarnera aallaqqaaammullu inatsisitigut ilaqtarisanut utertarneq qitornavissiartaarineqartartunut 18 inorlugit ukiulinnut atuutinneqarpoq.

Attaveqatigiisitsisarneq

Inatsisinut atortitsinermut ministerip suleqatigiiffit namminersortut qitornavissiartaartarnermi ikiorttit pisinnaatitaafflersinnaavai, tassa meeqqat qallunaat naalagaaffianut innuttaassunngitsut pineqaraangata. Tassunga atatillugu inatsisinut atortitsinermut ministerip qitornavissiartaartarnermi ikiuisarnermi suleqatigiiffinnut namminersortunut malittarisassat atugassarititaasullu aalajangersaaffigisarpai. Malittarisassanik atugassarititaasunillu unioqqutitsinerit Kalaallit Nunaanni pinerluttulerineq pillugu inatsit malillugu pineqaatitsissutigineqartarput.

Maalaaruteqartarneq

Naalagaaffiup Sinniisuititaata aalajangigai inatsisinut atuuttsinermi ministerimut maalaarutigineqarsinnaapput. Tassani aalajangiinerit eqqartuussivimmut tunniunneqarsimasut ilanngunneqarneq ajorput suliallu qitornavissiartaarnernut akuerisassatut qitornavissiartaartarnermi ataatsimiititamut suliassiissutigineqarsimasut.

Atuutilerfik

Peqqussutip atuutilernissaanut atatillugu Haagerkonventioni 1993-imeersoq ilutigalugu atuutilersinneqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

Haagerkonventionip nunat tamalaat akornanni qitornavissiartaartoqartarnerani pingarutaa

Isumaqtigiissusiaq arlalinnik qulakkeerusiussaaq nunat assigiinngitsut akornanni qitornavissiartaartarnerit ilaatigut FN-ip Meeqqat pillugit Isumaqtigiissuaa naapertorlugu ingerlanneqarnissaat qulakkeerniarlugu. Qulakkeerusiat meeqqat aallarunneqartarnerinut, meeqqat niuerutigineqartarnerinut il. il. pitsaaliueqataapput, tassa nunat assigiinngitsut akornanni qitornavissiartaartoqartarnerani sulianut naalagaaffiit ilaasortaasut akornanni suleqatigiinnikkut.

Isumaqtigisiissusiap aamma siunertarivaa qitornavissiartaartarnermi illuatungileriit imminnut akueriqatigiaittarnerannut qulakkeerinissaq naalagaaffiit isumaqtigisiissummut ilaasortaasut isumaqtigisiissutaat naapertorlugu.

Isumaqtigisiissutip peqqussutissatut missingersummut malunniutai:

Nunat assigiinngitsut akornanni qitornavissiartaarniartoqartillugu qitornavissiartaartussataku-ersissutigineqartarneri

Nunat assigiinngitsut akornanni qitornavissiartaartoqarsinnaanngilaq naalagaaffimmi qitornavissiartaarfiusussami pisortatut pisussaaffillinnit qitornavissiartaartussatut angajoqqaarsiassatut akuersissutigineqarsimanngippata. Piumasaqaat taanna saneqquitiinnarneqarsinnaavoq qinnuteqaateqartoq meeqqamat imaluunniit meeqqap angajoqqaavinut ilaquaasimappat (ilaqtariit akornanni qitornavissiartaartarneq).

Meeqqanik tusarniaaneq

Meeqqap naalagaaffittut angerlarsimaffigisaani pisortatut pisussaaffillit qulakkiissavaat, meeqqap siunnersorneqarsimanissaq qitornavissiartaartitsinerullu inatsisitigut kingunerisartagaasa sukumiisumik ilisimatitsissutigineqarnissaat, aamma meeqqap ukiui inerisimaneralu eqqarsaatigalugit meeqqap kissaatigisai isumaatalu isigineqarnissaat.

Peqqussutissatut missingersummi isiginiaaneq tamanna ilaatigut malunniuteqartinneqarpoq aalangersakkami meeraq 12-nik ukioqalereersimasoq qitornavissiartaartarneq tamatumalu kingunerisartagai pillugit oqaloqatigineqaqqaartassasoq meeqqap akuersinnginnera sioqqullugu.

Meeraq 12-t ataallugit ukioqarsimappat, meeqqap isumaa paasiniarneqassaaq meeqqap inerisimanerata killiffia suliamilu pissutsit aalajangiisuutillugit.

Taamatuttaaq eqqartuussivik aamma akuersisummit piniaqqaassaaq qitornavissiartaarsimancerup atorunnaarsinneqarnissaq sioqqullugu.

Akeqartitsinermut imaluunniit allatigut akiliisitsisarnernut inerteqqut

Isumaqtigisiissut naapertorlugu qitornavissiartaartitsineq taamaallaat pisinnaavoq, qitornavissiartaartitsinermi akuersissut akiliinikkut anguneqarsimanngippat imaluunniit allatut akiliisitsoqarsiman-ngippat. Peqqussutissatut missingersuut naapertorlugu akunermiliuttutut sullissisoq qitornavissiartaarnissamut akuersisummit pissarsiniarnermi akeqartitsisimappat, Kalaallit Nunaani pinerluttulerineq pillugu inatsit naapertorlugu pineqaatinneqassaaq.

Naalagaaffittut angerlarsimaffigisap malittarisassai

Qitornavissiartaarneq akuersissutigineqassaaq qitornavissiartaarniarnermut qinnuteqaateqartup naalagaaffittut angerlarsimaffigisaani malittarisassat atuuttut naapertorlugit. Tamassuma kinguneraa qitornavissiartaarnermut qinnuteqaateqartoq Kalaallit Nunaanni najugalik peqqussummi malittarisassat kisiisa naapertorlugit qitornavissiartaarsinnaanera.

Qitornavissiartaarnissamut nunani allani aalajangiinerit akuersissutigineqassapput, qitornavissiartaarnissaq isumaqtigisiissut naapertorlugu Kalaallit Nunaanni qitornavissiartaarnissaq siunertaralugu ingerlanneqarimappat.

Sullissisut akuerisat

Isumaqtigisiissut meeqqat nunanit allaneersut qitornavissiartaarineqarnissaannut tunngatillugu qitornavissiartaarnermi ikuuisutut sullissinissamut akuerineqarsimasunut arlalinnik piumasaqaateqarpoq. Peqqussutissatut missingersuut naapertorlugu inatsinut atortitsinermut ministerip suleqatigiiiftit namminersortut – ataasiuppat arlaliupataluunniit – qitornavissiartaarniarnermut ikuuisussatut akuersisummit tunisinnaavai meeqqat Danmarkimut

innuttaasutut nalunaarsorneqarsimanngippata. Suleqatigiiffit akuerisaasimasut Kalaallit Nunaanni qitornavissiartaarniartoqartillugu aamma ikiuisinnaapput.

Qitiusumik pisortatut sulisut

Qitiusumik pisortatut sullissisup suliassiissutit pisussaatitaaffiillu tunniunneqartut isumaqatigiissut naapertorlugu suliarissavai. Taanna qitiusumik pisortatut sulisussoq, Ilaqtariit pillugit aqutsisoqarfik, Kalaallit Nunaannuttaaq qitiusumik sullissisuussaaq.

Naalakkersuisut innersuussutigissavaat, qitornavissiartaartarnermi inatsisip allannguutissaa pillugu inatsit kiisalu meeqqat illersorneqarnerat pillugu aamma naalagaaffit akornanni qitornavissiartaartoqartarnerani suleqatigiiffik pillugu Haagerkonventioni 29. maj 1993-imeersup Kalaallit Nunaanni atuutilertinneqarnissaa Namminersorlutik Oqartussanit akuerineqassasoq.

Peqqussutissatut siunnersuutip isumaqatigiissutilu pingaarnertut imarisaasa qimerluuataareerlugit aalajangiiffigisassatut siunnersuutip Inatsisartunit akuersaarneqarluni suliarineqarnissaanut ingerlateqqippara.